

**PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND
CLASSICAAL COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN
EN GESCHILLEN OVERIJSEL-FLEVOLAND**

UITSpraak

in de zaak van

de kerkenraad van wijkgemeente De Ontmoeting
p/a de heer D. Kramer
Oostmarsumsestraat 232
7603 AN Almelo

bezwaarde

tegen:

de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Almelo
p/a de heer J.H.D. Pas, scriba
Kerkplein 3
7607 BT Almelo

verweerder

gezamenlijk hierna ook te noemen: partijen.

1. Aard en behandeling van het bezwaar

1.1. Bezwaarde heeft op 4 juni 2021 een bezwaarschrift ingediend bij het Classicaal College voor de Behandeling van Bezwaren en Geschillen Overijssel-Flevoland – hierna: “*het College*”. Het bezwaar van bezwaarde richt zich tegen het verzoek van verweerder – hierna ook te noemen: “*de AK*” – aan het moderamen van de AK in zijn notitie van 3 juni 2021, als hierna opgenomen onder 2.6.

1.2. Bezwaarde verzoekt in zijn bezwaarschrift het College het volgende:

- de besluiten van de AK te vernietigen;
- de AK opdracht te geven recht te doen aan de taken en bevoegdheden van de wijkkerkenraad van wijkgemeente De Ontmoeting en door zijn handelen op geen enkele wijze aanleiding te geven tot verwarring of verdeeldheid in wijkgemeente De Ontmoeting;

- de AK opdracht te geven in overleg te treden met de (wijk)kerkenraad van wijkgemeente De Ontmoeting en daarbij de keuze van de (wijk)kerkenraad om een verzoek in te dienen tot de vorming van een gemeente van bijzondere aard te respecteren.

1.3. De AK heeft op 25 juni 2021 een verweerschrift ingediend. Vervolgens is door bezwaarde op 19 juli 2021 een nadere toelichting op het bezwaar ingediend en tevens gereageerd op het verweerschrift, waarna de AK op 23 juli 2021 hierop heeft gereageerd en het verweer nader heeft toegelicht.

1.4. Het bezwaar is door het College behandeld in een hoorzitting, gehouden te Nijverdal op 17 augustus 2021.

1.5. Bezwaarde en verweerder zijn op de hoorzitting verschenen en hebben hun standpunten nader toegelicht. Namens bezwaarde zijn verschenen de heer A. Stigter, voorzitter wijkkerkenraad, en ds. C. Elsinga, predikant van de wijkgemeente De Ontmoeting. Namens verweerder zijn verschenen de heer A. Ek, voorzitter AK, en mevrouw C. Meijer, lid AK.

1.6. Het bezwaar is door het College behandeld in de volgende samenstelling: mr. H.A. Lasche, voorzitter, ir. J. Dekker, secretaris, mr. ing. J.W. Kempenaar-van Ittersum, drs. J.J. Rondenburg, mr. B. Tol, mr. C. van de Vliert-Kroos, ds. J.A. Wegerif en ds. J.G. Zomer, leden, alsmede mr. J. Bisschop, juridisch adviseur. De uitspraak is bepaald op heden.

2. De feiten

2.1. Gelet op hetgeen over en weer is aangevoerd en de overgelegde stukken, gaat het College uit van de volgende feiten die voor de beoordeling van het bezwaar van belang zijn.

2.2. De Protestantse Gemeente Almelo – hierna: “*de PGA*” – bestaat uit vijf wijkgemeenten: de Bleek, NOACH, de Grote Kerk, Pniël en De Ontmoeting (i.c. bezwaarde).

2.3. Al enkele jaren is binnen de PGA een proces van besluitvorming gaande over herstructurering van de gemeente, waaronder samengaan van wijkgemeenten en de vraag welke kerkgebouwen in gebruik blijven en welke worden gesloten c.q. afgestoten. In verband met de herstructurering van de PGA is de AK in 2018 het project “Loslaten en opnieuw beginnen” gestart. Bezwaarde heeft zich in dit proces van meet af aan op het standpunt gesteld dat hij een aparte positie diende te hebben, vanwege het feit dat hij een eigen confessioneel-evangelische identiteit heeft en sterk missionair gericht is, dat hij zich daarmee onderscheidt van de andere wijkgemeenten en dat de ontplooiing en opbouw van de wijkgemeente nauw verbonden is met deze identiteit.

2.4. Op 5 maart 2021 heeft bezwaarde aan het breed moderamen van de classicale vergadering – hierna: “*het breed moderamen*” – een verzoek gedaan tot de vorming van een gemeente van bijzondere aard. Bezwaarde heeft tevens zijn participatie in het project “Loslaten en opnieuw beginnen” beëindigd.

2.5. In een schrijven, gedateerd maart-april 2021, heeft bezwaarde onder meer het volgende meegedeeld aan de leden van de wijkgemeente:

(...).

De Algemene Kerkenraad (AK) streeft naar de samenvoeging van de wijkgemeenten tot één gemeente waarvan het beleid (na voorbereiding door themagroepen) wordt vastgesteld door de AK. Wijkgemeente 'De Ontmoeting' zoals u die kent zou dan verdwijnen.

Voor het geestelijk leven en de opbouw van de gemeente vindt de wijkkerkenraad het essentieel dat De Ontmoeting blijft bestaan. Met een herkenbare identiteit en missie en met een eigen kerkenraad, predikant en kerkgebouw. Ook de leden van de gemeente hebben zich daarover meermaals helder en in positieve zin uitgesproken. De AK aanvaardt inmiddels dat wijkgemeente De Ontmoeting zelf haar toekomst bepaalt.

Om te blijven bestaan is het nodig dat De Ontmoeting een 'gemeente van bijzondere aard' wordt. (...).

De wijkkerkenraad heeft een verzoek ingediend bij het Breed Moderamen van de Classicale vergadering tot de vorming van een gemeente van bijzondere aard.

Het is belangrijk om te weten of u/jij lid blijft van De Ontmoeting wanneer we een gemeente van bijzondere aard te worden. Vandaar dat we u/jou vragen om onderstaand formulier in te vullen.

(...).

Kruis aan wat voor u/jou geldt, wanneer De Ontmoeting een gemeente van bijzondere aard wordt:

0 Ik / wij blijven lid van De Ontmoeting!

0 Ik / wij weten het nog niet; benader ons later opnieuw

0 Ik / wij worden lid van een andere wijkgemeente (op het moment dat De Ontmoeting een gemeente van bijzondere aard wordt.)

2.6. In zijn vergadering van 3 juni 2021 heeft de AK een notitie – getiteld: Reactie AK op aanvraag gemeente B.A. - AK03062021 – behandeld en vastgesteld in reactie op het verzoek van bezwaarde tot de vorming van een gemeente van bijzondere aard. In deze notitie is onder meer het volgende opgenomen:

(...).

Als de aanvraag van de wijkkerkenraad door het breed moderamen wordt gehonoreerd dan is de AK van mening dat de huidige wijkgemeente De Ontmoeting blijft bestaan tot nader order. Dit betekent concreet dat de pastorale zorg geregeld moet worden, er kerkdiensten (ruimte) moeten zijn, er een nieuwe kerkenraad moet worden samengesteld etc. Ook in de transitiefase zal er aandacht moeten zijn voor pastorale zorg.

(...).

Derhalve verzoekt de AK aan het moderamen om

3) - bovenstaande te communiceren aan alle PGA-leden;

- om de pastorale zorg te regelen voor leden van De Ontmoeting die zich niet meer vertegenwoordigd voelen door de eigen wijkkerkenraad/predikant;

- om na te denken over voorzieningen, die getroffen moeten worden bij vertrek van de wijkkerkenraad/predikant van De Ontmoeting.

4) De AK verzoekt het moderamen om bovenstaande te delen in een overleg met de wijkkerkenraad van De Ontmoeting en dit eveneens te doen met de voorzitters van de andere wijkgemeenten.

Het bezwaar van bezwaarde richt zich de onderdelen 3 en 4 in deze notitie, het verzoek van de AK aan het moderamen.

2.7. Er hebben zich tot nu toe zo'n 20-25 leden van de wijkgemeente De Ontmoeting gewend tot de AK voor pastorale zorg. De AK heeft voor hen inmiddels pastorale zorg geregeld. Bezwaarde erkent dat een aantal gemeenteleden de keuze heeft gemaakt om binnen de PGA te blijven. Dat zouden er enkele tientallen zijn volgens bezwaarde in zijn bezwaarschrift van 4 juni 2021 (p. 3 onder 6).

2.8. Bezwaarde heeft tevens verzocht om een spoedvoorziening te treffen. Dit verzoek is door de voorzitter van het College bij zijn beslissing van 1 juli 2021 afgewezen.

3. Standpunt van partijen

3.1. Bezwaarde heeft – samengevat – de volgende bezwaren aangevoerd. Het verzoek van de AK aan het moderamen in zijn notitie van 3 juni 2021 is aan te merken als een besluit. Met dit besluit maakt de AK inbreuk op de taken en bevoegdheden van de wijkkerkenraad. De pastorale zorg is op grond van Ordinantie 4-7 een taak van de wijkkerkenraad. Het is de verantwoordelijkheid van de wijkkerkenraad pastorale zorg te geven ook aan hen die niet zullen meegaan naar de gemeente van bijzondere aard. Het is verwarrend en prematuur dat de AK buiten de wijkkerkenraad om het besluit heeft genomen dat de huidige wijkgemeente De Ontmoeting blijft bestaan tot nadere orde. Ondanks herhaalde verzoeken heeft de AK de afgelopen twee jaar nimmer overleg gevoerd met de wijkkerkenraad.

3.2. De AK heeft – samengevat – als verweer het volgende naar voren gebracht. De notitie is een standpuntbepaling, maar geen besluit. De AK voelt zich verantwoordelijk voor de leden van de wijkgemeente De Ontmoeting, zowel de actieve leden als de leden die niet zo actief zijn binnen de wijkgemeente maar toch ingeschreven staan, die niet zullen meegaan naar de gemeente van bijzondere aard. De pastorale zorg behoort tot de taak van de wijkkerkenraad, maar het gaat de AK om die leden van de wijkgemeente De Ontmoeting – thans zo'n 20-25 leden – die te kennen hebben gegeven geen pastorale ondersteuning te willen van de predikant en wijkkerkenraad vanwege het besluit om een gemeente van bijzondere aard te vormen. Aan deze leden wordt via de AK thans pastorale zorg gegeven. Dat gebeurt op hun verzoek. De AK heeft steeds gepoogd in overleg te blijven met bezwaarde.

4. Ontvankelijkheid en beoordeling van het bezwaar

4.1. Ingevolge Ordinantie 12-3-1 kan – kort gezegd – door een belanghebbende bezwaar worden ingediend tegen een besluit van (onder meer) een kerkenraad indien hij meent door dit besluit in zijn werkelijk belang of kerkelijke verantwoordelijkheid te zijn getroffen. Het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet zijn gericht op rechtsgevolg. Onder een besluit wordt mede verstaan een handeling of een verzuim (Ord.12-3-4).

4.2. Ingevolge Ordinantie 12-3-5 dient bezwaar tegen een besluit te worden ingediend binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop bezwaarde daarvan redelijkerwijze kennis had kunnen nemen. De notitie heeft de AK vastgesteld in zijn vergadering van 3 juni 2021. Bezwaarde heeft vervolgens op 4 juni 2021 het bezwaar ingediend bij het College. Het bezwaar is derhalve tijdig ingediend.

4.3. De vraag die het College voorafgaand aan de inhoudelijke beoordeling van het bezwaar dient te beantwoorden is de vraag of er sprake is van een besluit in de zin van Ordinantie 12-3.

4.4. Het verzoek in de notitie van 3 juni 2021 is een verzoek van de AK aan het moderamen van de AK. De taak van het moderamen is onder meer de uitvoering van besluiten van de kerkenraad waarvoor geen anderen zijn aangewezen (Ord. 4-8-3). Het moderamen dient daarvoor ook verantwoording af te leggen aan de kerkenraad. Het bezwaar is dan ook terecht gericht tegen de AK als verwerende partij.

4.5. Het verzoek dat de AK in zijn notitie heeft gedaan aan het moderamen valt uiteen in twee onderdelen:

ad 1) om na te denken over voorzieningen die getroffen moeten worden bij vertrek van de wijkkerkenraad/predikant van wijkgemeente De Ontmoeting;

ad 2) om de pastorale zorg te regelen voor leden van wijkgemeente De Ontmoeting die zich niet meer vertegenwoordigd voelen door de eigen wijkkerkenraad/predikant.

4.6. Het verzoek aan het moderamen om na te denken over voorzieningen die getroffen moeten worden bij vertrek van de wijkkerkenraad/predikant van wijkgemeente De Ontmoeting, waaronder dus ook over de vraag of de huidige wijkgemeente De Ontmoeting blijft bestaan indien het verzoek van de wijkkerkenraad door het breed moderamen wordt gehonoreerd, is niet als een besluit in de zin van Ordinantie 12-3 aan te merken. Het is niet gericht op rechtsgevolg. In zoverre is het bezwaar niet-ontvankelijk.

4.7. Aan het verzoek aan het moderamen om de pastorale zorg te regelen voor leden van wijkgemeente De Ontmoeting die zich niet meer vertegenwoordigd voelen door hun eigen wijkkerkenraad/predikant wordt, zoals op de hoorzitting is komen vast te staan, ook feitelijk uitvoering gegeven. Er is inmiddels door de AK voor zo'n 20-25 leden van de wijkgemeente De Ontmoeting pastorale zorg geregeld. Aldus is sprake van een besluit in de zin van Ordinantie 12-3, waartegen bezwaar mogelijk is.

4.8. Bezwaarde beroept zich op de taak die krachtens Ordinantie 4-7 aan hem is opgedragen en waarvan in de plaatselijke regeling niet is afgeweken. In het bijzonder betreft het de taak het verlenen van de pastorale zorg aan leden van de wijkgemeente De Ontmoeting. Bezwaarde is van mening dat de AK daarom niet gerechtigd is de pastorale zorg te regelen voor die leden van wijkgemeente De Ontmoeting die zich tot de AK hebben gewend voor pastorale

ondersteuning. De AK had de verzoeken van die leden moeten terugkoppelen naar bezwaarde en die zorg aan bezwaarde moeten overlaten. Dit bezwaar dient te worden verworpen. Het College overweegt daartoe het volgende.

4.9. Ordinantie 4-7 omschrijft de taak van de kerkenraad. Lid 2 bepaalt dat die taak toekomt aan de wijkkerkenraad, tenzij die aan de algemene kerkenraad is toevertrouwd. In de plaatselijke regeling is niet bepaald dat die taak aan de algemene kerkenraad toevertrouwd wordt, zodat in beginsel die taak aan bezwaarde toekomt. De taak die krachtens deze bepaling aan de wijkkerkenraad toekomt omvat onder meer *de zorg voor de missionaire, diaconale en pastorale arbeid en de geestelijke vorming*. Lid 2 bepaalt tevens dat de algemene kerkenraad tot taak heeft: *het treffen van voorzieningen ten behoeve van de gemeente in haar geheel, waar het nodig is om recht te doen aan de binnen de gemeente voorkomende kerkelijke verscheidenheid*. De AK heeft derhalve de zorg voor het geheel van de gemeente.

4.10. Bezwaarde heeft een verzoek bij het breed moderamen ingediend tot vorming van een gemeente van bijzondere aard. Daarmee heeft hij de beslissing genomen om zich los te maken van de PGA. In zijn schrijven van maart-april 2021 heeft bezwaarde de leden van wijkgemeente De Ontmoeting uitdrukkelijk gevraagd zich uit te spreken over de vraag of zij meegaan naar de gemeente van bijzondere aard. Dit verzoek aan de leden is gedaan zonder overleg met de AK.

4.11. Een deel van de wijkgemeente wenst niet mee over te gaan naar de gemeente van bijzondere aard. Deze groep wil deel blijven uitmaken van de PGA. Bezwaarde erkent dat het enkele tientallen zijn. De AK heeft onbetwist op de hoorzitting gesteld dat hij voor inmiddels zo'n 20-25 leden van wijkgemeente De Ontmoeting pastorale zorg heeft geregeld. Dit gebeurt op uitdrukkelijk verzoek van deze gemeenteleden; zij wensen geen pastorale zorg te ontvangen van bezwaarde. De AK heeft toegelicht dat de gegevens betreffende deze personen niet gedeeld mogen worden met bezwaarde. Tenzij deze gemeenteleden expliciet toestemming aan de AK hebben gegeven om hun gegevens te delen met bezwaarde, kan de AK die gegevens niet doorgeven aan bezwaarde. Ook de privacyvoorschriften in de AVG verzetten zich daartegen.

4.12. De stelling van bezwaarde dat het zijn taak is om de betreffende leden pastorale zorg te geven en met hen in gesprek te gaan kan niet gevolgd worden waar leden van de wijkgemeente dat niet wensen als gevolg van de stap die bezwaarde heeft gezet om zich los te maken van de PGA. Dan is het de verantwoordelijkheid van de AK om uitvoering te geven aan zijn taak volgens Ordinantie 4-7-2. Deze groep gemeenteleden dreigt anders tussen wal en schip te geraken. In zo'n situatie heeft de AK derhalve de taak, en is hij ook gehouden, voorzieningen te treffen, zoals hij die heeft getroffen, teneinde de continuïteit van de pastorale zorg te waarborgen.

4.13. Gelet op de verantwoordelijkheid van de AK in dezen kan hij dat ook binnen de PGA communiceren.

4.14. Het College komt dan ook tot het oordeel dat het bezwaar tegen het besluit van de AK om pastorale zorg te regelen voor leden van wijkgemeente De Ontmoeting die daarvoor zich tot de AK hebben gewend, ongegrond is.

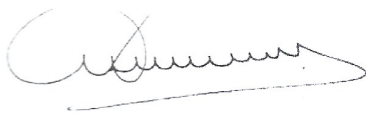
4.15. Bezwaarde heeft het College verzocht "de AK opdracht te geven recht te doen aan de taken en bevoegdheden van de wijkkerkenraad van wijkgemeente De Ontmoeting en door zijn handelen op geen enkele wijze aanleiding te geven tot verwarring of verdeeldheid in wijkgemeente De Ontmoeting, alsmede de AK opdracht te geven in overleg te treden met de (wijk)kerkenraad van wijkgemeente De Ontmoeting en daarbij de keuze van de (wijk)kerkenraad om een verzoek in te dienen tot de vorming van een gemeente van bijzondere aard te respecteren." Aan dit verzoek kan het College niet voldoen. De taak van het College is om een beslissing te geven op een bezwaar tegen een besluit als bedoeld in Ordinantie 12-3. Aan dit verzoek ligt geen bezwaar tegen een dergelijk besluit ten grondslag. Dit verzoek van bezwaarde zal het College daarom verder buiten behandeling laten.

5. Uitspraak

Het Classicaal College voor de Behandeling van Bezwaren en Geschillen Overijssel-Flevoland verklaart het bezwaar niet-ontvankelijk ten aanzien van het onderdeel als genoemd hierboven onder 4.5 ad 1;

- verklaart het bezwaar ongegrond ten aanzien van het onderdeel als genoemd hierboven onder 4.5 ad 2.
- bepaalt dat partijen elk hun eigen kosten dragen en dat de overige kosten voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 23 september 2021 door mr. H.A. Lassche, voorzitter, ir. J. Dekker, secretaris, mr. ing. J.W. Kempenaar-van Ittersum, drs. J.J. Rodenburg, mr. B. Tol, mr. C. van de Vliert-Kroos, ds. J.A. Wegerif en ds. J.G. Zomer, leden, in aanwezigheid van mr. J. Bisschop, juridisch adviseur, en getekend door de voorzitter en secretaris.

voorzitter

secretaris

Een door de secretaris van dit College voor gelijkluidend getekend afschrift van deze uitspraak zal worden verzonden aan:

1. bezwaarde;
2. verweerder;
3. het Breed Moderamen van de classicale vergadering Overijssel-Flevoland, p/a dr. J.D.Th. Wassenaar, Dorpsstraat 43, 7447 CM Hellendoorn

4. de Kleine Synode van de Protestantse Kerk in Nederland, Postbus 8399, 3503 RJ Utrecht;
5. het Generale College voor de behandeling van Bezwaren en Geschillen van de protestantse Kerk in Nederland, Postbus 8369, 3503 RJ Utrecht;
6. de leden van het Classicaal College voor de behandeling van Bezwaren en Geschillen Overijssel-Flevoland;
7. archief.

en wel aan geadresseerden sub 1 en 2 bij aangetekend verzonden schrijven, onder de mededeling dat beroep van deze beslissing openstaat op de geadresseerde sub 5 binnen dertig dagen na de dag van verzending van deze beslissing, althans de dag waarop daarvan redelijkerwijze kennis kon worden genomen en wel per aangetekende brief.

Verzonden: 27 september 2021

Voor gelijkkluidend getekend afschrift,

de secretaris